

SELETUSKIRI

Türi Vallavolikogu 27. juuni 2024 määruse eelnõu „Türi valla 2024. aasta lisaeelarve“ juurde.

Sissejuhatus

Määruse eelnõu on koostanud Türi vallavanem Sulo Särkinen koos vallavalitsuse liikmetega.

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse § 26 lõikest 1 tulenevalt võib eelarveaasta jooksul eelarvet muuta lisaeelarvega. Lisaeelarvele lisatakse seletuskiri põhjendustega lisaeelarve vajaduste kohta. Türi valla 2024. aasta lisaeelarve on koostatud põhjusel, et Türi valla nii tekke- kui ka kassapõhine eelarve täitmine on esimese kvartali põhjal prognoositust väiksem ning on tekkinud vajadus kulude kokkuhoiuks. Kõik ametiasutuse hallatavad asutused ja vallavalitsus on vaadanud üle oma tulud ja kulud ning teinud võimalusel ettepanekud vähendusteks. Lisaks on Türi valla eelarvesse eraldatud sihtotstarbelisi vahendeid, mis lisatakse eelarvesse.

Türi valla 2024. aasta lisaeelarve on koostatud Türi Vallavalitsuse ja ametiasutuse hallatavate asutuste ettepanekute ja sõlmitud lepingute põhjal. Eelarve tulude ja kulude osas on lisaeelarvega sisse viidud muudatused vähendamise (miinusega) ja suurendamise (positiivse arvuna) kohta.

Lisaeelarve jaotus ja määruse sisu

Põhitegevuse tulud vähenevad 257 138,42 euro võrra, finantseerimistegevus (kohustuste võtmine) väheneb 30 000 euro võrra, põhitegevuse kulud vähenevad 285 338,42 euro võrra ning investeerimistegevus väheneb 1 800 euro võrra.

Tulude jaotus lisaeelarve eelnõus on esitatud tulude plokis koondina sarnaselt eelarve eelnõule ja eraldi ametiasutuse hallatavate asutuste juures välja ei tooda.

1. Põhitegevuse tulud

1.1. Maksutulud

Lisaeelarve eelnõus on vähendatud füüsilise isiku tulumaksu laekumist 591 330 euro võrra (11 974 907 eurot). Türi valla 2024. aasta eelarves on prognoositud laekumine 12 566 237 eurot ning võrreldes 2023. aasta eelarvega (10 962 948 eurot) oli prognoositud kasvuks 14,62%. Peale füüsilise isiku tulumaksu prognoosi vähendamist jääb kasvuks 9,23%.

1.2. Tulud kaupade ja teenuste müügist (konto 32)

Suurendatud põhitegevuse tuludes kaupade ja teenuste müügist saadavat tulu 44 769,35 euro võrra, mis on seotud erinevate ametiasutuse hallatavate asutuste kaupade ja teenuste müügist saadava tuluga.

- 1.2.1. Tasu tootlustamiskuludeks suureneb 3 013,50 euro võrra, millest Türi Põhikool, vald 1 548,50 eurot, koolitoit Retla-Kabala Kool, vald 1 000 eurot, koolitoit Türi Põhikool 465 eurot.
- 1.2.2. Õppekavavälisest tegevusest saadud tulud suurenevad 1 238 euro võrra, millest Türi Põhikool, vald 469 eurot, Väätsa Põhikool, vald 367 eurot ja Türi Ühisgümnaasium, vald 402 eurot.

- 1.2.3. Muud tulud haridusalasest tegevusest suurenevad 1 693,85 euro võrra, millest Väätsa Lasteaed Paikäpp 300 eurot, Türi Lasteaed 1 153,57 eurot, Türi Kevade Kool, vald 200 eurot ja Türi Ühisgümnaasium, vald 40,18 eurot.
- 1.2.4. Üldhooldekodude tulud suurenevad 26 600 euro võrra, seoses Väätsa eakate kodu kohatasu suurendamisega alates 01. juuni 2024.
- 1.2.5. Elamu- ja kommunaaltegevuse tulud suurenevad 10 000 euro võrra – Türi Haldus.
- 1.2.6. Üüri- ja renditulu suureneb 2 224 euro võrra, millest Türi Põhikool, vald 1 114 eurot ja Väätsa Põhikool, vald 1 110 eurot.

1.3. Saadud tegevustoetused (konto 352)

Saadud tegevustoetused suureneb 5 000 eurot, millest Väätsa Põhikool 5 000 eurot (4451 Kooliäpi loomine).

1.4. Saadud tegevuskulude sihtfinantseerimine (konto 3500)

Suurendati põhitegevuse tuludes saadud tegevustoetuste tulusid 245 186,99 euro võrra, mis on seotud erinevate vallavalitsuse ja ametiasutuse hallatavate asutuste projektide või saadud tegevustoetustega. Täpsem loetelu on toodud alljärgnevas tabelis.

Tabel 1 Vallavalitsuse ja ametiasutuse hallatavate asutustega seotud projektide ja toetuste tulud

Tegevusala	Projekti või toetuse nimetus	Summa
Türi Noortekeskus, Türi perepesa	Sotsiaalministeerium – psühholoogi palgatoetus	14 985,60
Türi Raamatukogu	Koolitusraha kiirendi projektist	1 200,00
	Kultuurkapital	600,00
Türi Kultuurikeskus	1444 KK juhendajate tööjõukulu	6 882,00
	Kultuurkapital	5 000,00
Muu vabaaeg, kultuur ja religioon	Kultuurkapital – maakonna laulu- ja tantsupidu	19 000,00
Retla-Kabala Kool, lasteaed	2411 Pagulastega seotud kulu	100,00
Väätsa Lasteaed Paikäpp	2411 Pagulastega seotud kulu	300,00
	KIK projekt „Kalapäev“	262,50
	7402 Koolipiima toetus	288,00
	9441 Kooli puuviljatoetus	137,00
Türi Lasteaed	2411 Pagulastega seotud kulu	2 200,00
	4445 KIK Läänemere elustik	1 000,00
Laupa Põhikool, vald	2411 Pagulastega seotud kulu	100,00
Türi Põhikool	2448 Erasmus+ muusika ühendab	3 034,00
	2411 Pagulastega seotud kulu	800,00
	3401 PRIA koolikava kaasnevate haridusmeetmete toetus	2 190,00
	1445 ELT SA toetus	1 912,68
	2422 Kultuurkapital	450,00
Türi Kevade Kool, vald	2411 Pagulastega seotud kulu	100,00
	4450 PRIA koolikava kaasnevate haridusmeetmete toetus	55,44
Käru Põhikool, vald	2411 Pagulastega seotud kulu	100,00
Väätsa Põhikool, vald	2411 Pagulastega seotud kulu	400,00
	4448 Erasmus+ kooliastmete ülemineku toetamine	17 600,00

Türi Ühisgümnaasium, vald	4446 Erasmus – roheteadlikuse tõstmine	17 473,00
	2427 Riigikaitseõpetuse toetus	530,00
Koolitoit Käru Põhikool	7402 Koolipiima toetus	803,6
	9441 Kooli puuviljatoetus	254,28
Koolitoit Türi Põhikool	7402 Koolipiima toetus	2 718,91
	9441 Kooli puuviljatoetus	644,89
Koolitoit Väätsa Põhikool	7402 Koolipiima toetus	227,09
Öömaja Retla-Kabala Kool	Öömaja toetus	-11 570,00
Öömaja Türi Kevade Kool	Öömaja toetus	4 200,00
Muu haridus	Väikekoolide toetus	135 082,00
	3444 Väärikate ülikool	1 976,00
	4447 Koolirõõmu toetamine	500,00
Muu sotsiaalne kaitse	Projekt „Järvamaa noorte toetamine“	13 650,00
	KOKKU	245 186,99

1.5. Muud tegevustulud (konto 38)

Suurendatud põhitegevuse tuludes muid tegevustulusid 39 235,24 euro võrra.

- 1.5.1. Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku katse, Türi Haldus 30 000 eurot (tulu metsaraiest).
- 1.5.2. Türi Põhikool, vald 8 467,80 eurot (kindlustushüvitis, purunenud aken).
- 1.5.3. Väätsa Põhikool, vald 767,44 eurot (kindlustushüvitis, purunenud ekraan).

2. Põhitegevuse kulud

Põhitegevuse kulud vähenevad 285 338,42 euro võrra, mis on seotud ametiasutuse hallatavate asutuste ja vallavalitsuse erinevate projektide ja tegevustega.

- 2.1. Türi Vallavolikogu kulud vähenevad 7 675 euro võrra, millest personalikulud 5 475 eurot ning majandamiskulud 2 200 eurot.
- 2.2. Türi Vallavalitsus kulud vähenevad 30 076 euro võrra, millest personalikulud 19 562 eurot ning majandamiskulud 10 514 eurot.
- 2.3. Üldisloomuga ülekanded valitsussektoris vähenevad 5 034 euro võrra, millest liikmemaksud MTÜ Raplamaa Partnerluskogu (2024. aasta eelarves eksitud liikmemaksu arvestamisega).
- 2.4. Ühistranspordikorraldus kulud vähenevad 5 000 euro võrra (kajastatud tegevusalal üldisloomuga ülekanded valitsussektoris).
- 2.5. Turismi kulud vähenevad 10 000 euro võrra (infostendide kaasajastamine).
- 2.6. Jäätmekäitlus, Türi Haldus kulud vähenevad 20 000 euro võrra - vähendatud majandamiskulusid seoses biojäätmete vastuvõtmise tasuliseks muutumisega alates 1. juunist 2024.
- 2.7. Avalike alade puhastus, Türi Haldus kulud vähenevad 99 200 euro võrra - vähendatud majandamiskulusid 100 000 euro võrra seoses planeeritud väiksemate kuludega kevadtalvisel perioodil ning suurendatakse kulusid 800 euro võrra seoses jälgimisseadmete rendiga.
- 2.8. Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, Türi Haldus kulud suurenevad 1 000 euro võrra. Kabala mõisahoone küttepuid.
- 2.9. Kalmistud, Türi Haldus majanduskulud vähenevad 5 000 euro võrra.
- 2.10. Hulkuvate loomadega seotud tegevus, Türi Haldus majanduskulud vähenevad 2 000 euro võrra.

- 2.11. Türi Raamatukogu kulud suurenevad 1 800 euro võrra (projektid).
- 2.12. Türi Kultuurikeskus kulud vähenevad 4 461 euro võrra – personalikulud.
- 2.13. Muu vabaaeg, kultuur ja religioon kulud suurenevad 19 000 euro võrra (toetus – Järvamaa laulupidu).
- 2.14. Retla-Kabala Kool, lasteaed kulud vähenevad 12 450,66 euro võrra, millest personalikulud 8300,66 eurot ja majandamiskulud 4 150 eurot.
- 2.15. Käru Põhikool, lasteaed kulud vähenevad 82 euro võrra, millest personalikulud vähenevad 423 eurot ning majandamiskulud suurenevad 341 eurot.
- 2.16. Väätsa Lasteaed Paikäpp kulud suurenevad 15 282 euro võrra, millest personalikulud 13 994,50 ja majandamiskulud 1 287,50 eurot.
- 2.17. Türi Lasteaed kulud vähenevad 74 536,45 euro võrra, millest personalikulud vähenevad 77 736,45 eurot ning majandamiskulud suurenevad 3 200 eurot.
- 2.18. Laupa Põhikool, vald kulud vähenevad 8 677 euro võrra, millest personalikulud vähenevad 8 777 eurot ja majandamiskulud suurenevad 100 eurot.
- 2.19. Laupa Põhikool, riik kulud vähenevad 3 325 euro võrra – personalikulud.
- 2.20. Retla-Kabala Kool, vald kulud vähenevad 14 533,56 euro võrra, millest personalikulud 1 583,56 eurot ning majandamiskulud 12 950 eurot.
- 2.21. Türi Põhikool, vald kulud suurenevad 19 743,98 euro võrra, millest personalikulud vähenevad 7 073 eurot ning majandamiskulud suurenevad 26 816,98 eurot (sellest 11 000 eurot laulu- ja tantsupeo toitlustamisega seotud kulu ja 8 467,80 eurot akna vahetus).
- 2.22. Türi Kevade Kool, vald kulud suurenevad 6 086 euro võrra, millest personalikulud 1 472 eurot ning majandamiskulud 4 614 eurot.
- 2.23. Türi Kevade Kool, riik kulud vähenevad 58 274 euro võrra, millest personalikulud 18 788 eurot ning majandamiskulud 39 486 eurot.
- 2.24. Käru Põhikool, vald kulud suurenevad 11 264 eurot, millest personalikulud vähenevad 620 eurot ning majandamiskulud suurenevad 11 884 eurot (vana katla demontaaž ning uue soojuspumba paigaldamine).
- 2.25. Käru Põhikool, riik kulud vähenevad 2 816 euro võrra – personalikulud.
- 2.26. Väätsa Põhikool, vald kulud vähenevad 2 604,56 euro võrra, millest personalikulud vähenevad 15 362 eurot ning majandamiskulud suurenevad 12 757,44 eurot (projektitoetus).
- 2.27. Väätsa Põhikool, riik kulud suurenevad 10 675 euro võrra – personalikulud.
- 2.28. Türi Ühisgümnaasium kulud suurenevad 18 043,18 euro võrra, millest personalikulud 40,18 ning majandamiskulud 18 003 eurot.
- 2.29. Türi Ühisgümnaasium, riik kulud vähenevad 450 euro võrra – personalikulud.
- 2.30. Türi Ühisgümnaasium riigiõpetajad kulud suurenevad 402 euro võrra – personalikulud.
- 2.31. Türi Muusikakool kulud vähenevad 11 378 euro võrra, millest personalikulud 2 574 eurot ning majandamiskulud 8 804 eurot.
- 2.32. Koolitransport, Türi Haldus kulud vähenevad 2 944,56 euro võrra (sõidukite majandamiskulu).
- 2.33. Koolitoit Käru Põhikool, vald kulud vähenevad 136 euro võrra – personalikulud.
- 2.34. Koolitoit Retla-Kabala Kool, vald kulud suurenevad 202,12 euro võrra, millest personalikulud vähenevad 347,88 eurot ning majandamiskulud suurenevad 550 eurot.
- 2.35. Koolitoit Retla-Kabala, riik kulud vähenevad 2 250 euro võrra.
- 2.36. Koolitoit Türi Kevade Kool, vald kulud vähenevad 1 472 euro võrra – personalikulud.
- 2.37. Koolitoit Väätsa Põhikool, vald kulud suurenevad 548,09 euro võrra, millest personalikulud 321 eurot ning majandamiskulud 227,09 eurot.
- 2.38. Retla-Kabala Kool, öömaja kulud vähenevad 1 275 euro võrra – majandamiskulud.
- 2.39. Muu haridus kulud suurenevad 500 euro võrra (koolirõõmu toetamise projekt).

- 2.40. Väätsa eakate kodu kulud vähenevad 6 884 euro võrra, millest personalikulud vähenevad 8 884 eurot ning majandamiskulud suurenevad 2 000 eurot.
- 2.41. Muu sotsiaalne kaitse kulud suurenevad 13 650 euro võrra – personalikulud (Järvamaa noorte toetamine projekt).

3. Investeermistegevus

Investeermistegevus väheneb 1 800 eurot, millest:

- 3.1. Muu avalik kord ja julgeolek väheneb 30 000 eurot – taotleme riigirahastust.
- 3.2. Bioloogilise mitmekesisuse ja maastiku kaitse, Türi Haldus suureneb 49 500 eurot, sellest 37 000 eurot Hariduse 3 platsi ehitus ning 12 500 kasutatud kaubiku (N1) soetamine (asutuse ülesannete täitmiseks vajalik soetus).
- 3.3. Türi Kultuurikeskus eelarve väheneb 13 000 eurot (Oisu rahvamaja akende vahetus).
- 3.4. Retla-Kabala Kooli eelarve suureneb 262 191 eurot – ümberpaigutus tegevusalalt muu haridus. Investeeringuteks planeeritud 280 000 euro jääk paigutatakse ümber kool-lasteaia eelarvereale.
- 3.5. Türi Muusikakool eelarve väheneb 8 300 eurot (treppide remont, majanduskuludesse sellest lisatud 5 346 eurot).

4. Finantseerimistegevus

Finantseerimistegevus väheneb 30 000 eurot, mis tähendab, et vähenemise võrra võetakse vähem laenu.